

SISÄISEN TARKASTUKSEN VUOSIRAPORTTI 2017

1. Tehtävät, henkilöstö ja tarkastusten toteutus

1.1 Tehtävät

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa omana tulosalueenaan.

1.2 Henkilöstö ja vastuut

Tulosalueella työskenteli kuusi henkilöä. Alla olevassa taulukossa on esitetty henkilöiden tehtävännimikkeet ja erityisvastuualueet.

Nimike	Nimi	Erityisvastuualueet
Tarkastusjohtaja	Pentti Asumus	Tarkastustoiminnan johtaminen ja koordinointi.
Tarkastusassistentti	Kati Sohlberg	Avustaminen tarkastuksissa ja konsultoinnissa. Käteiskassojen tarkastukset ja toimistotehtävät.
Sisäinen tarkastaja	Antti Taavila	Toimivaltaan, päätöksentekoon, asianhallintaan, yleishallintoon ja henkilöstöhallintoon sekä konserniyhteisöihin liittyvät asiat.
Sisäinen tarkastaja	Marika Senishch	Hankintoihin, omaisuuden hallinnointiin, sopimuksiin, vakuutuksiin sekä konserniyhteisöihin liittyvät asiat.
Sisäinen tarkastaja	Tiitta Lindström	Suunnittelu- ja seurantajärjestelmiin, laskentatoimeen, kirjanpitoon, arvonnisäverotukseen sekä avustuksiin liittyvät asiat.
Sisäinen tarkastaja	Jouni Väänänen	Tietoturvaan ja tietojärjestelmiin liittyvät asiat sekä atk-avusteiset tarkastukset.

1.3 Tarkastusten suorittaminen

Varsinaisten tarkastusten osalta sisäinen tarkastus laati vuosisuunnitelman koko kalenterivuodeksi 2017. Suunnitelma yhteen sovitettiin tilintarkastajan työohjelman kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi. Tarkastusaiheet vastuutettiin tarkastajittain ja aikataulutettiin. Suunnitelman hyväksyi kaupunginjohtaja.

Jälkitarkastuksilla varmistettiin, että varsinaisten tarkastusten yhteydessä sovitut tai suositellut toimenpiteet oli käsitelty asianmukaisesti ja otettu huomioon toiminnan kehittämisessä. Jälkitarkastukset tehtiin noin vuoden sisällä tarkastusten valmistumisesta. Osa aikaisemmin tehdyistä tarkastuksista oli sellaisia, ettei jälkitarkastukseen ollut tarvetta.

Lisäksi sisäinen tarkastus teki käteiskassoihin kohdistuvia kassantarkastuksia.

1.4. Tarkastusten raportointi

Ennen lopullisen tarkastusraportin julkaisemista kukin raportti on ollut tarkastuskohteessa luettavana mahdollisten väärinkäsitysten oikaisemista varten. Tarkastusraportit on toimitettu kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle, talousjohtajalle, asianomaiselle toimialajohtajalle ja tulosaluejohtajalle sekä toimialan talous- ja hallintojohtajalle. Tarkastusraportit on toimitettu myös lautakuntien ja johtokuntien puheenjohtajille silloin, kun tarkastus on merkittävästi kosketanut ao. toimielimen toimialaa. Lisäksi yksittäinen raportti on toimitettu harkinnan mukaan myös muille asianosaisille. Yhtiötarkastuksissa raportit on toimitettu tarkastetulle yhtiölle sekä omistajaohjausta ja -valvontaa varten yleisjaostolle.

2. Suoritetut tarkastukset

Vuoden aikana tehtiin kaikkiaan 38 tarkastusta. Näistä varsinaisia tarkastuksia on 23 kpl ja jälkitarkastuksia 15 kpl. Kassantarkastuksia tehtiin 51 kpl. Tarkastukset kohdistuivat seuraavasti:

Toimiala	Lkm	Toimiala	Lkm
Useita toimialoja koskevat	8	Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	4
Sosiaali- ja terveystoimi	2	Konserni- ja asukaspalvelut	4+3
Sivistystoimi	4	Yhtiöt	10
Kaupunginjohtajan toimiala	3	Kassantarkastukset	51

Varsinaiset tarkastukset

1. Ratakujan pysäköinti Oy
 2. Tiedolla johtamisen hanke
 3. Vantaan Ammattiopisto Varian sopimukset
 4. Taksi- ja Eurocard-korttien käyttö
 5. VAV Asunnot Oy:n hankintatoiminta
 6. Elinkeinopalveluiden projektitoiminta
 7. Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto
 8. Asunto Oy Vantaan Katriinanrinne
 9. Kaupungin vuokra-asunnot
 10. Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy
 11. Service Desk -palvelu
 12. Erään sosiaalipalveluja tarjoavan yrityksen laskut
 13. Järjestöjen käyttöön annetut tilat
 14. Kiinteistö Oy Tiedepuisto
 15. Vantaan Moottorirata Oy:n maanlajitus, asfaltoinnit ja arvonlisäverokäsittely
 16. Tuomioistuinten käsittelyyn päätyneet asiat kaupunkikonsernissa
 17. Sosiaali- ja terveystoimen määräaikaisten rekrytoinnit
 18. Cloudia -kilpailutusjärjestelmä
 19. Vapaa-ajan lautakunnan kulttuuritoimintaan myöntämät avustukset
 20. Päällystystöiden hankinta ja valvonta
 21. Kaupunkikonserniin rahoitus
 22. Nuorisopalveluiden tulosalueen hallinto ja talous
 23. Granlund Manager -järjestelmä
-

Jälkitarkastukset

1. Liikuntatoimintojen uudelleenjärjestelyt vuonna 2015
2. Ajoneuvojen käytön seuranta
3. Pienhankinnat
4. VTK Kiinteistöt Oy
5. Yleisjaoston myöntämät avustukset
6. Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus
7. Korson Pienteollisuustalo Oy
8. Kiinteistö Oy Vantaan Peltolantie 5
9. Työllisyyspalveluiden tulosalueen hallinto ja talous
10. Elinkeinopalveluiden sopimukset
11. Työllisyyspalveluiden valmennustalotoiminta
12. Kuljetuskalustojärjestelmä
13. Konserniohjaus- ja valvonta Vantaan kaupungissa
14. Konsernipalveluiden käyttötaloushankinnat
15. 6-Aika hankkeet

2.1 Olennaisimmat tarkastushavainnot toimialoittain

Useampaa toimialaa koskevat tarkastukset

Taksi- ja Eurocard-korttien käyttö koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kaupungin työntekijöiden käyttämien taksi- ja Eurocard-korttien käyttö on tarkoituksenmukaista ja että kortteja käytetään ohjeiden mukaisesti.

Läheskään kaikkiin työntekijöiden taksilaskuihin ei oltu liitetty (skannattu Rondon) ohjeiden mukaisesti taksikuitteja. Näin oli varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla. Eurocard-ostot olivat tarkastushavaintojen perusteella tarkoituksenmukaisia, mutta osasta ostoja puuttui kuitteja tai kuiteista selvityksiä.

Tiedolla johtamisen hanketta koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hanketta on läpiviety asianmukaisesti ja kaupungin projektimallia noudattaen. Tarkastus kohdennettiin kokonaisuuteen ja ensimmäisen vaiheen toteutusprojektin hallintaan ja muut hankkeeseen liittyvät osaprojektit rajattiin tarkastuksen ulkopuolelle.

Hanke oli tarkastushetkellä tärkeä osa kaupungin voimassaolevaa tietohallinto-ohjelmaa. Hankkeen keskeisimpinä haasteina oli noussut esiin ratkaisun kilpailutus, aikataulu, sitoutuminen ja resurssit. Näihin riskikohtiin oli pystytty vastaamaan pääosin hyvin ja hanketta oli hallinnoitu kaupungin projektimallin mukaisesti. Hankkeen aikatauluun ja ratkaisun käyttöönottoon liittyi tarkastushetkellä vielä suuria riskejä. Tarkastushetkellä arvioitiin, että ensimmäisen vaiheen toteutusprojekti viivästyy noin kuudella kuukaudella ja tiedolla johtamisen ratkaisu on tarkoitus ottaa käyttöön kesällä 2017. Järjestelmä otettiin käyttöön syksyllä 2017.

Service Desk -palvelua koskevan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida palvelun toimivuutta kaupungin tarpeisiin nähden.

Tarkastushavaintoihin perusten voidaan todeta, että kokonaisuutena katsoen Service Desk – palvelu on toteutettu ja toimii kaupungin tarpeisiin nähden asianmukaisesti. Kehittämiskohteina voidaan kuitenkin nostaa esiin tukipyyntöjen määrän pienentäminen ja itsepalveluportaalin jatkokehittäminen.

Järjestöjen käyttöön annettuja tiloja koskevan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, onko käyttöön annetut tilat huomioitu kaupungin avustusten myöntämisessä asianmukaisella ja tasapuolisella tavalla verrattuna suoraan rahalliseen tukeen.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnan avustuksissa ei toistaiseksi ole huomioitu järjestöjen kaupungilta saamien tilojen tai käyttövuorojen rahallista arvoa. Sen sijaan kuntalaispalveluiden avustuspäätösten liitteissä on nykyään kerrottu järjestön kaupungille maksaman vuokran määrä ja kaupungin vuokrasubvention määrä. Nykytilanteessa avustusten myöntämistä ei voida pitää kaikilta osin läpinäkyvänä eikä järjestöjen kohtelua varmuudella tältä osin tasapuolisena. Sisäinen tarkastus suosittelee, että toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tulisi jatkossa näkyä minkälaista muuta tukea, esim. tilatuki ja vuokratuki, järjestö saa kaupungilta.

Tuomioistuinten käsittelyyn päätyneitä asioita kaupunkikonsernissa koskevan tarkastuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia asioita kaupunkikonsernissa on päätenyt tuomioistuimiin, miten niiden hallinnointi on järjestetty ja onko toimivalta- ym. kysymykset määritelty riittävän selkeästi. Saatavien perintä ja konkurssivalvonnat sekä huoneenvuokrasuhteisiin liittyvät hädöt ja kaupungin omaisuudelle tehdyt vähäiset vahingonteot jätettiin tarkastuksen ulkopuolelle.

Tuomioistuinasioita hoidetaan toimialoilla pääsääntöisesti oikeudenkäyntejä ja tuomioistuinasioita koskevan ohjeen (KH 13.2.2012 § 11) mukaisesti. Kuitenkin tuomioistuinasioiden hallinnoinnissa kaupunki- ja osittain toimialatasolla oli puutteita. Nämä puutteet liittyivät lähinnä siihen, että lisätauksia kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista ei saatu haettua diaarista ja näin ollen kaupunkitasolla ja osittain toimialoilla ei ollut tietoa kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista. Toimivalta-asiat oli määritelty riittävän selkeästi.

Cloudia -kilpailutusjärjestelmää koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa järjestelmän asianmukainen toiminta ja käyttö.

Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, että sähköistä kilpailutusjärjestelmää Cloudiaa käytetään tarkoituksenmukaisesti ja sen toiminta on asianmukaista. Kehittämiskohteina esiin nousivat Cloudian ja ASTA:n välisen tiedonsiirron kehittäminen ja kilpailutusjärjestelmän ominaisuuksien laajempi hyödyntäminen.

Useampaa toimialaa koskevia jälkitarkastuksia olivat ajoneuvojen käytön seuranta ja pienhankinnat. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu pääosin ehdotetulla tavalla.

Kaupunginjohtajan toimiala

Elinkeinopalveluiden projektitoimintaa koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että elinkeinopalveluiden projekteja hallinnoidaan asianmukaisesti.

Elinkeinopalveluiden tulosalueen projektitoimintaa ei ole hoidettu täysin kaupungin projektimallin mukaisesti. Jatkossa on syytä kiinnittää huomiota mm. projektisalkkuvastaavan tehtäviin, projektien esiselvityksiin, päätöksentekoon, projektien vaativuuden arviointiin sekä projekteihin liittyvien tietojen ja dokumenttien asianmukaiseen tallentamiseen käytössä olevaan projektinhallintajärjestelmään.

Kaupunginjohtajan toimialalla tehtyjä jälkitarkastuksia olivat Elinkeinopalveluiden sopimukset ja 6-Aika hankkeet. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu ehdotetulla tavalla.

Sivistystoimi

Vantaan Ammattiopisto Varian sopimuksia koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että sopimusten hallinnointi on kunnossa, sopimukset ovat sisällöltään asianmukaisia, sopimuksia noudatetaan ja että sopimuksia säilytetään asianmukaisesti.

Varian sopimusten hallinta, sopimusten sisältö ja sopimusten noudattaminen olivat pääosin kunnossa.

Vapaa-ajan lautakunnan kulttuuritoimintaan myöntämiä avustuksia koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että avustusten myöntämisestä annettuja ohjeita on noudatettu.

Vapaa-ajan lautakunta oli myöntänyt kulttuuritoiminnan avustukset avustusohjeiden mukaisesti. Puutteita sen sijaan oli avustusten tilitysten tai selvitysten määräaikojen noudattamisessa, ja jatkossa tähän tulee kiinnittää huomiota. Tarkastuksen yhteydessä tarkastettiin yhden avustusta saaneen yhdistyksen kirjanpito, joka oli pääosin kunnossa.

Nuorisopalveluiden tulosalueen hallintoa ja taloutta koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että tulosalue noudattaa kaupungin ohjeita ja määräyksiä ja että nuorisopalveluiden hallintoa ja taloutta on hoidettu muutoinkin tarkoituksenmukaisella tavalla. Avustukset rajattiin tarkastuksen ulkopuolelle.

Tulosalueella on tarkastuksen perusteella pääsääntöisesti noudatettu kaupungin ohjeita ja määräyksiä ja tulosalueen hallintoa ja taloutta on hoidettu muutoinkin tarkoituksenmukaisella tavalla. Tulosalueella havaittiin joitakin puutteita hankinnoissa ja sopimushallinnassa sekä jossain määrin tuhlailevaa ja kaupungin edustusohjeen vastaista rahankäyttöä.

Sivistystoimen toimialalla tehtiin jälkitarkastus liikuntatoimintojen uudelleenjärjestelyitä vuonna 2015 koskevaan tarkastukseen. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet oli pääosin toteutettu ehdotetulla tavalla.

Sosiaali- ja terveystoimi

Tarkastuksen kohteena oli erään sosiaalipalveluja tarjoavan yrityksen laskut. Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että yrityksen lähettämät laskut oli tarkastettu sosiaali- ja terveystoimessa asianmukaisesti.

Merkittävästä osasta tarkastettuja laskuja puuttuivat arvonlisäverolain edellyttämät tiedot ostetun palvelun laajuudesta eli tässä tapauksessa laskutuksen perusteena olevat tuntierittelyt. Em. syystä laskuja ei olisi saanut hyväksyä ja laittaa maksuun. Lisäksi osassa laskuja oli sellaisia liitteitä jotka ovat salassa pidettäviä, mutta ne oli liitetty julkisina kaupungin kirjanpitojärjestelmään.

Sosiaali- ja terveystoimen määräaikaista rekrytointia koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että rekrytoinnit tapahtuvat kaupungin ohjeiden mukaisesti.

Lähes kaikki useat sadat otannassa tarkastetut rekrytoinnit oli tehty ohjeiden mukaisesti. Virheellisiä menettelyitä löytyi kuitenkin mm. määräaikaistapauksien perusteissa. Lisäksi havaittiin myös yksittäistapauksia, joissa Seuresta oli vuokrattu henkilöitä "ylimääräisiksi" työntekijöiksi esimiehen luvalla vastoin ohjeita. Tapauksia ei ollut paljon, mutta on syytä muistaa, että tarkastus tehtiin otantana, joten virheellisiä toimintatapoja rekrytoinneissa on varmasti toimialalla laajemminkin.

Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastoa koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että rahastoa on hoidettu sen sääntöjen mukaisesti sekä arvioida sääntöjen asianmukaisuutta.

Lainat ja avustukset oli myönnetty rahaston sääntöjen mukaisesti ja rahaston asioita oli hoidettu asianmukaisesti.

Kaupunkikonserniin rahoitusta koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että annettuja ohjeita on noudatettu, lainoihin liittyvät riskit ovat hallinnassa ja että konsernitalin käyttö on asianmukaista.

Vantaan kaupunkikonsernin rahoituksen hoitoa voidaan pitää asianmukaisena. Lainoihin liittyvät riskit ovat hallinnassa ja asiaan liittyvä päätöksenteko on kunnossa. Myös konsernitalin käyttö on asianmukaista.

Konserni- ja asukaspalveluiden toimialalla tehtyjä jälkitarkastuksia olivat yleisjaoston myöntämät avustukset, työllisyyspalveluiden tulosalueen hallinto ja talous, työllisyyspalveluiden valmennustalotoiminta, konserniohjaus- ja valvonta Vantaan kaupungissa ja konsernipalveluiden käyttötaloushankinnat. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimet korjaavat toimenpiteet on toteutettu ehdotetulla tavalla.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Kaupungin vuokra-asuntoja koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että vuokra-asuntojen vuokraamisprosessit on kokonaisuudessaan hoidettu asianmukaisella tavalla.

Asuntojen hallinta ja vuokraus on keskitetty 1.3.2017 alkaen uuden organisaation myötä tilakeskuksen asuntovuokraus -yksikölle. Aiemmin tehtäviä on hoitanut tilakeskuksen tilahallinnan alaisuudessa ollut ulosvuokraus -yksikkö. Vuoden alusta tilakeskukselle on siirtynyt VAV Asunnot Oy:ltä uusia työtehtäviä. Tilakeskuksessa on myös samanaikaisesti otettu käyttöön uusi kiinteistönhallintajärjestelmä, jonka ominaisuuksia käyttäjäkokemusten mukaan tullaan mahdollisuuksien

mukaan päivittämään. Tästä johtuen kaikista prosesseista ja niiden toimivuudesta ei ole vielä saatu kovin pitkää käytännön kokemusta. Siirtymävaiheen ongelmat huomioiden asuntojen vuokraamisprosessit on tarkastuksen perusteella hoidettu asianmukaisella tavalla.

Päälystystöiden hankintaa ja valvontaa koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hankinnat on toteutettu säästöjenmukaisesti ja valvonta on riittävää. Tarkastuksen taustalla oli Helsingissä meneillään oleva vastaava sisäisen tarkastus.

Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, ettei päälystystöiden kilpailutuksista ole huomautettavaa hankintalain eikä kaupungin sisäisten ohjeiden noudattamisen näkökulmasta. Päälystystöiden työmaavalvonta ei kaikilta osin ole asianmukaisella tasolla. Kaikkia työkohteita ei mitata kaupungin toimesta niiden valmistuttua. Laskujen asiatarastusten voidaan kuitenkin katsoa olevan hyvällä tasolla.

Granlund Manager -järjestelmää koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa järjestelmän asianmukainen toiminta ja käyttö.

Tarkastettu järjestelmä toimii ja sitä käytetään kokonaisuutena katsoen tarkoituksenmukaisesti. Järjestelmän sujuvaa toimintaa haittaava hitausongelma on kuitenkin syytä ratkaista pikaisesti. Järjestelmän asianmukaisen käytön varmistamiseksi ja tavoitteina olevien hyötyjen saavuttamiseksi on lisäksi syytä kiinnittää lisää huomiota käyttäjien koulutukseen ja ohjeistukseen.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla tehtiin jälkitarkastus kuljetuskalustojärjestelmään. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraportissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu pääosin ehdotetulla tavalla.

Konserniyhtiöt

Vantaan kaupungin tytäryhtiöihin tehtiin kuusi varsinaista tarkastusta ja neljä jälkitarkastusta. Tarkastusraportit ovat salassa pidettäviä julkisuuslain 621/1999 24.1 § 15. kohdan mukaisesti.

Seuraaviin yhtiöihin tehtiin yhtiön toiminnan, talouden ja hallinnon kokonaistarkastus.

- VAV Asunnot Oy:n hankintatoiminta
 - Ratakujan pysäköinti Oy
 - Asunto Oy Vantaan Katriinanrinne
 - Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy
 - Kiinteistö Oy Tiedepuisto
 - Vantaan Moottorirata Oy:n maanlajitus, asfaltoinnit ja arvonlisäverokäsittely
-

Seuraaviin yhtiöihin tehtiin jälkitarkastukset: VTK Kiinteistöt Oy, Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus, Korson Pienteollisuustalo Oy ja Kiinteistö Oy Vantaan Peltolantie 5. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu lähes kaikilta osin ehdotetulla tavalla.

3. Onnistumisen arviointi

Tarkastusten vaikuttavuus

Tarkastusten vaikuttavuutta arvioidaan tehtyjen toimenpide-ehdotusten ja suositusten toteutumisen seurannalla. Arviointi tapahtuu varsinaisten tarkastusten jälkitarkastusvaiheessa mittaamalla, kuinka monta prosenttia tehdyistä suosituksista ja ehdotuksista on johtanut toimintaa korjaaviin toimenpiteisiin. Tarkastuksissa tehdyistä ehdotuksista ja suosituksista on noin 82 % toteutunut jälkitarkastusvaiheeseen mennessä.

Koko toiminnan vaikuttavuus

Koko toiminnan vaikuttavuutta mitataan kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille osoitetulla asiakaspalautekyselyllä. Asiakaspalautteen arvoasteikolla 4-10 sisäisen tarkastuksen toiminta on arvostettu tasolle 9,5.

Käyttösuunnitelman toteutuminen

Vuoden 2017 käyttösuunnitelma alittui.

Käyttösuunnitelma	428 t€
Toteutuma 31.12.2017	414 t€
Toteutuma %	97 %